

## **Beleidsnotitie Aanbesteding Jongerenwerk Wassenaar**

**10 november 2015**

### **Inleiding**

Voor u ligt een beleidsnotitie over de aanbesteding van het jongerenwerk in Wassenaar. Hierin vindt u een uitwerking van de vragen naar aanleiding van de bespreking van de visie op het jongerenwerk in de commissie van eind september. Deze beleidsnotitie is een beleidsuitwerking van het visiedocument op de gevraagde onderwerpen.

De notitie is als volgt opgebouwd. In de eerste paragraaf wordt de vraag beantwoord betreffende de gewenste rol van het jongerenwerk binnen de drie decentralisaties en de relatie tot andere lokale partners. Vervolgens wordt in paragraaf 2 een korte schets gegeven van de huidige situatie van jongeren in Wassenaar, naar aanleiding van de vraag hierover. Om uiteindelijk in paragraaf 3 af te sluiten met de verwachte resultaten en eisen, de verantwoording en de voorwaarden voor een eventuele voortijdige beëindiging van het jongerenwerk.

In de bijlagen vindt u uitgebreidere informatie over de situatie van de jongeren in Wassenaar naar aanleiding van de Wassenaarse gezondheidsmonitor van de GGD. Tevens vindt u een lijst van de organisaties/ personen die zijn geconsulteerd bij het opstellen van de visie. Dit zijn de partijen die daadwerkelijk hebben deelgenomen aan de visiebijeenkomsten. Er waren meer partijen uitgenodigd.

### **1. De rol binnen de 3 decentralisaties en de relatie tot andere lokale partners**

Het jongerenwerk is een **belangrijke partner in het sociale domein**. De missie voor het jongerenwerk in Wassenaar luidt: De jeugd van Wassenaar veilig en gezond te laten opgroeien tot zelfstandig en volwaardig participerende volwassenen (zie paragraaf 2.1 van de Visie Jongerenwerk Wassenaar). Om deze missie te kunnen vervullen is het van groot belang dat er wordt samengewerkt met andere partijen die zich hier ook voor inzetten. Het jongerenwerk is dan ook een kernpartner in het CJG en een belangrijke deelnemer in de veiligheidsketen.

Het jongerenwerk heeft, door de aanwezigheid in de buitenruimte en de activiteiten die zij met de jongeren organiseren, **contact met een grote groep jongeren**. Hierdoor zijn zij in staat **vroegtijdig risico's en problemen te signaleren** (zie paragraaf 2.4 en 2.5 van de Visie Jongerenwerk Wassenaar). Ze zijn van groot belang bij het formuleren en vormgeven van preventief beleid, maar ook bij het uitvoeren van dit beleid. Het jongerenwerk signaleert,

ondersteunt en leidt toe naar eventuele zorg. Hiertoe werken ze nauw samen met de andere CJG partners, zoals maatschappelijk werk, de schooladviesdienst, jeugdgezondheidszorg en de gemeentelijke jeugdconsulenten. Ook onderhouden zij nauwe contacten met het de scholen (basis onderwijs, maar vooral ook middelbaar onderwijs), wijkverenigingen en bijvoorbeeld de sportverenigingen.

Ze nemen deel aan de **signaleringsoverleggen** en de overleggen met de wijkagenten (zie paragraaf 2.5 van de Visie Jongerenwerk Wassenaar). Hierbij schuiven naast de CJG partners ook de partijen die betrokken zijn bij **veiligheid** aan. Het jongerenwerk heeft samen met de politie een signalerende rol als het gaat om hinderlijke, overlastgevende en (pre-) criminele jongeren. Hiertoe nemen zij maandelijks deel aan het wijkagentenoverleg. Naast signalering spelen zij ook een belangrijke rol in de aanpak van risicojongeren.

Naast de toeleiding naar zorg kan ook een rol worden gespeeld wanneer de hulpverlening ten einde komt, dus in het **nazorgtraject**. Het jongerenwerk kan hier bijvoorbeeld een oogje in het zeil houden of de jongere opvangen zodat deze niet meteen in een gat valt. Het gaat hierbij om het weer **normaliseren** van de situatie.

Het voorkomen van problemen door goede **voorlichting** en het aanleren van een gezondere leefstijl, onder andere op het gebied van middelengebruik, seksualiteit, beweging en voeding is ook een belangrijke taak van het jongerenwerk. Ook hierbij wordt nauw samen gewerkt met de jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk werk, Halt (die ook verschillende voorlichtingen verzorgt op de scholen) en de GGD.

Op het gebied van **participatie** ligt ook een rol voor het jongerenwerk (zie paragraaf 2.3 van de Visie Jongerenwerk Wassenaar). Talentencoaching in samenwerking met Talentum en betrokkenheid bij het voorkomen van voortijdig schoolverlaten zijn hier voorbeelden van.

Veel jeugdhulpvoorzieningen worden beëindigd wanneer een jongere 18 jaar wordt. De doelgroep van het jongerenwerk loopt tot 23 jaar. Zij kunnen dan ook een rol spelen in deze overgangperiode naar volwassenheid.

Door het nauwe contact met jongeren (lokaal) kan het jongerenwerk deze jongeren een stem geven in beleid maken en politiek. Ze zijn dan ook een belangrijke partner voor wat betreft **jongerenparticipatie**.

## **2. De probleemanalyse van de 1000 jongeren waarop het jongerenwerk zich richt**

In het stuk Visie Jongerenwerk Wassenaar wordt gesproken over een totaal van 5.572 jeugdigen in de leeftijd van 0-17 jaar. Op basis hiervan wordt aangenomen dat er dus een groep van ongeveer 1000 jongeren (ongeveer 15% van 5.572) is die hulp nodig heeft en waar het jongerenwerk zich

op dient te richten. Dit is echter niet juist. Het jongerenwerk is er voor alle jongeren, ook voor de jongeren die geen ondersteuning nodig hebben. Door het contact met alle jongeren krijgt men ook zicht op die jongeren die wel ondersteuning nodig hebben. Dit wordt toegelicht in paragraaf 3.3 van Visie Jongerenwerk Wassenaar.

Het aantal jongeren en jong volwassenen tot en met 24 jaar in Wassenaar per 01/01/2015 is als volgt:

| Leeftijdsgroep | Aantal jongeren |
|----------------|-----------------|
| 0-4 jaar       | 1069            |
| 5-9 jaar       | 1520            |
| 10-14 jaar     | 1835            |
| 15-19 jaar     | 1702            |
| 20-24 jaar     | 940             |

Uit: Wassenaar in cijfers

Er wordt momenteel, in het kader van het Plan van aanpak preventie, gewerkt aan een gemeentescan. Deze zal dienen als een startmoment voor de preventie over de 3 decentralisaties en hier zal ook veel informatie over jeugd in worden verzameld.

Vooralsnog nu enkele gegevens uit de nieuwe gezondheidsmonitor van de GGD Haaglanden. Deze is nog niet officieel gepubliceerd. Dit zal waarschijnlijk in november gebeuren, waarna de hele monitor toegankelijk is via de website van GGD Haaglanden.

Over het algemeen gaat het best goed met de Wassenaarse jeugd. Maar toch zijn er een aantal aandachtspunten voor het jongerenwerk (in samenwerking met het jeugdveld) die er uit springen, omdat ze hoger zijn ten opzichte van de regio en/ of omdat partners in het jeugdveld (zoals scholen) deze signaleren. Deze aandachtspunten zijn reeds bekend bij de huidige jeugdhulpverlening.

#### **Aandachtspunten<sup>1</sup>:**

- 1- Pesten op de basisschool, komt relatief vaker voor ten opzichte van de regio.
- 2- Suïcidale gedachten en stress, komt relatief niet vaker voor, maar er komen wel signalen uit het veld dat dit speelt.
- 3- Ondergewicht in het middelbaar onderwijs, komt relatief vaak voor in Wassenaar
- 4- Alcoholgebruik, het alcoholgebruik is relatief hoog in Wassenaar
- 5- Cannabisgebruik, lijkt hoger dan in de regio. Het gebruik van soft-drugs lijkt toe te nemen door het instellen van een leeftijdsgrens bij drinken van alcohol.
- 6- Gok- en gameverslaving.

---

<sup>1</sup> In bijlage 1 staan de verschillende aandachtspunten uitgebreider omschreven

Al deze punten zijn opgenomen in het Plan van aanpak preventie (zie spoorboekje). Deze onderwerpen zullen ook in dat kader verder worden uitgewerkt. Het jongerenwerk is hierbij een belangrijke uitvoerings- & samenwerkingspartner voor het CJG, maar ook voor de andere partners in het sociale domein.

### **3. Resultaten, verantwoording en voorwaarden voortijdige beëindiging jongerenwerk Wassenaar**

Op basis van de opgestelde visie heeft het jongerenwerk in Wassenaar een stevige opgave; men moet op een innovatieve, gekantelde wijze werken, krijgt een nadrukkelijke taak als voorliggende voorziening voor de jeugdzorg en moet samenwerken met ouders, wijkbewoners, ketenpartners en andere organisaties.

Er zijn een aantal vragen waarop antwoord gegeven wordt. Welke resultaten verwachten we van het jongerenwerk? Welke eisen stel de gemeente als opdrachtgever hieraan? Wat verwachten we van de verantwoording van het jongerenwerk?

Tevens wordt aandacht besteed aan mogelijkheden voor (voortijdige) beëindiging.

#### **3.1 Verwachte resultaten en te stellen eisen**

##### **Prestatiedenken en de minimale en aanvullende dienstverlening**

Bij de aanbesteding van het jongerenwerk dienen in het programma van eisen onder andere de te bereiken resultaten en de wijze van verantwoording te worden uitgewerkt. Uitgangspunt hierbij is het zogenaamde prestatie denken. De gemeente formuleert als opdrachtgever de te realiseren resultaten, de opdrachtnemer geeft aan op welke wijze deze resultaten gerealiseerd gaan worden.

Uitgangspunt voor het programma van eisen is het benoemen van de minimale dienstverlening. De aanbieders wordt gevraagd om in hun aanbieding middels een plan van aanpak aan te geven op welke wijze en met welke inzet deze dienstverlening gerealiseerd gaat worden. De aanbieders worden daarnaast nadrukkelijk uitgedaagd om in de plannen van aanpak - aanvullend op deze minimale dienstverlening – extra resultaten te beschrijven, inclusief de wijze waarop deze behaald en verantwoord gaan worden. De aanvullende resultaten zullen worden meegewogen in de beoordeling van de aanbiedingen.

De prestaties van het jongerenwerk dienen een bijdrage te leveren de outcome criteria sociaal domein en in het bijzonder die van jeugd. Vanaf 2016 zal de Monitoring Sociaal Domein van start gaan waarin deze outcome criteria worden benoemd.

## **Doelstellingen**

De minimale dienstverlening is een concretisering van de onderstaande doelstellingen uit de visie:

- Ontwikkeling van competenties en talenten.
- Preventie, waaronder het voorkomen/ verminderen van middelengebruik en verslavingen en het voorkomen/ verminderen van overlast.
- Jongeren met (dreigende) problemen signaleren, ondersteunen en indien nodig toe leiden naar de aangewezen ketenpartners.

## **Werksoorten van het jongerenwerk**

Meest concreet en afrekenbaar is het benoemen van resultaten per werksoort die worden onderscheiden. In Visie Jongerenwerk Wassenaar worden de onderstaande vier werksoorten voor het jongerenwerk in Wassenaar onderscheiden (hoofdstuk 5). Deze werksoorten staan in relatie tot elkaar en vormen gezamenlijk een infrastructuur voor de jongeren.

- Voorlichting en informatie

Gericht op voorlichting en informatie over zaken die spelen in het leven van jongeren.

- Locatie en accommodatie gebonden jongerenwerk

Gericht op ontwikkeling van competenties en signalering van problemen.

- Individuele coaching en begeleiding

Gericht op de ondersteuning van jongeren bij vragen en problemen. Van advies bij vragen op ieder levensgebied, tot begeleiding van jongeren bij een stage- of leerwerkervaringsplek of toeleiding naar specifieke instanties.

- Ambulant jongerenwerk

Gericht op voorkomen en verminderen van overlast.

## **Resultaten en voorwaarden per werksoort**

Onderstaand is voor het totaal van de opdracht (algemeen) en per werksoort een eerste set van resultaten en voorwaarden opgenomen. De sets van resultaten en voorwaarden zijn nog niet definitief. De sets van resultaten en voorwaarden kunnen gedurende het opstellen van het bestek worden aangevuld en aangepast.

## **Algemene resultaten en voorwaarden**

- Opdrachtnemer bereikt binnen de totale opdracht minimaal 250 jeugdigen in de leeftijd van 10 tot en met 23 jaar (doelgroep) waarbij gestreefd wordt naar een evenredig bereik qua geslacht.
- Opdrachtnemer zorgt voor een vaste vertegenwoordiging in minimaal de volgende gremia: CJG overleg, wijkagentenoverleg, de overleggen met wijkmanager.
- Opdrachtnemer conformeert zich aan de Beroepscode Kinder- en Jongerenwerk van B.V. Jong.
- Opdrachtgever laat minimaal 1 maal per jaar een onafhankelijk en representatief klanttevredenheidsonderzoek verrichten onder de doelgroep en de ketenpartners voor het totaal van de opdracht. Opdrachtnemer verwerkt de uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek in het plan van aanpak van het daarop volgende jaar. Het klanttevredenheidsonderzoek levert minimaal een voldoende op, indien niet kan stopzetting van de opdracht volgen.
- Opdrachtnemer levert ieder jaar 3 kwartaal rapportages en 1 jaarrapportage op waarin in ieder geval de a) gerealiseerde prestaties, b) behaalde resultaten en c) professionalisering van de medewerkers wordt gerapporteerd.
- Opdrachtnemer en -gever hebben ten minste 4 keer per jaar overleg, op basis van de kwartaal en jaarrapportages. Tussentijds overleg vindt plaats op basis van de behoefte van opdrachtgever of opdrachtgever. Op basis van overleg kan bijstelling van het plan van aanpak plaatsvinden.

## **Eisen Voorlichting en Informatie**

- Opdrachtnemer bereikt middels voorlichting en informatie minimaal 100 jongeren.
- Opdrachtnemer biedt minimaal 10 voorlichtingsbijeenkomsten aan over relevante onderwerpen, waaronder in ieder geval alcohol en drugsgebruik- en verslaving, game- en gokverslaving, gezonde leefstijl, seksualiteit. Minimaal 4 voorlichtingsbijeenkomsten over passende onderwerpen zijn gericht op groep 7 en 8 van het primair onderwijs.
- Opdrachtnemer stemt hierbij af en/of werkt samen met de GGD.
- Opdrachtnemer betreft hierbij ketenpartners, in geval van voorlichting over veiligheid wordt in ieder geval de politie betrokken, als het gaat over zinvolle vrijetijdsbesteding een afspiegeling van de verenigingen.

### **Eisen locatie en accommodatie gebonden jongerenwerk**

- Opdrachtnemer organiseert minimaal 2 keer per week een inlooptmogelijkheid op voor jongeren relevante tijdstippen. Bij de organisatie worden jongeren zelf betrokken.
- Opdrachtnemer organiseert minimaal 2 keer per week activiteiten op voor jongeren relevante tijdstippen. Bij de organisatie worden jongeren zelf betrokken.
- Opdrachtnemer ondersteunt minimaal 10 groepen jongeren bij het zelf bedenken, uitwerken, organiseren, uitvoeren en evalueren van een project. Opdrachtnemer betreft – rekening houdend met de vraag onder jongeren – in ieder geval sport, muziek, theater en gezondheid bij de projecten voor en door jongeren.
- Opdrachtnemer bewerkstelligt als minimaal resultaat dat de deelnemers aan projecten na afloop van deelname een grotere zelfredzaamheid hebben dan voorafgaand aan de deelname. (Bijvoorbeeld op basis van gevalideerd meetinstrument als de Zelfredzaamheidsmatrix).
- Opdrachtnemer benut de Wassenaarse infrastructuur en faciliteiten. Opdrachtnemer bewerkstelligt dat naast de eigen accommodatie gebruik gemaakt kan worden van accommodaties en locaties die niet specifiek tot het jongerenwerk behoren. Opdrachtnemer maakt hiertoe afspraken over in ieder geval gebruik, aansprakelijk en de wijze waarop de verantwoordelijkheid bij de jongeren zelf wordt neergelegd.
- Opdrachtnemer legt minimaal 1 maal per jaar op een passende vorm verantwoording af aan de doelgroep en informeert de doelgroep vooraf en tijdig over de mogelijkheden voor ondersteuning, budget, faciliteiten en samenwerking met andere organisaties en personen.

### **Eisen individuele coaching en begeleiding**

- Opdrachtnemer voert minimaal 50 individuele coachingstrajecten (1 tot 4 gesprekken)
- Opdrachtnemer voert minimaal 25 begeleidingstrajecten (intensieve begeleiding gericht op toeleiding) uit per jaar.
- Opdrachtnemer stelt per begeleidingstraject – in te zetten voor kwetsbare jongeren – met als minimaal doel de toeleiding naar school, stage, leer/werktraject, werk en/of hulpverlening – een plan van aanpak en stemt dit af met de gemeente en relevante partners. In het plan van aanpak zijn in ieder geval de doelen en de termijn waarbinnen deze doelen behaald dienen te zijn opgenomen. Bij afsluiting van het coachingstraject worden de behaalde resultaten per leefgebied beschreven (zoals ontvangt zorg, volgt opleiding of heeft werk, zorgt niet meer voor overlast, etc.) en wordt – bij toeleiding – de jongere warm overgedragen aan een andere organisatie.
- 75% van de plannen van aanpak leiden tot het behalen van de vastgestelde doelen.

## Eisen Ambulant Jongerenwerk

- Opdrachtnemer bezoekt iedere hanglocatie, die in overleg met de ketenpartners worden aangewezen, minimaal 2 maal per week op de dagen en tijdstippen waarop de overlast zich (potentieel) voordoet.
- Opdrachtnemer voert haar taken hoofdzakelijk uit op straat, in aanleg in de namiddag en avonden, doordeweeks en in het weekend en inclusief de vakantieperiodes, feestdagen en dagen waarop evenementen plaatsvinden. Opdrachtnemer hanteert bovenal een flexibele inzet waarbij op basis van signalen adequaat gereageerd kan worden door middel van de inzet van ambulant jongerenwerkers.
- Opdrachtnemer levert een bijdrage aan het in kaart brengen van overlastlocaties en (potentieel) hinderlijke jeugdgroepen.
- Opdrachtnemer bezoekt melders van overlast en bemiddelt tussen wijkbewoners die overlast van jongeren ervaren en de jongeren.
- Opdrachtnemer legt contact met de jongeren die door ketenpartners worden gemeld. In 75% van de gevallen wordt contact gerealiseerd en aanvullende relevante informatie verkregen en gedeeld.

### 3.2 Verantwoording

De ervaring leert dat een periodieke kwantitatieve en kwalitatieve evaluatie waarbij jongeren, ouders, wijkbewoners en ketenpartners worden bevraagd veel waardevolle informatie oplevert. Daarom wordt ingezet op een jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek waarbij minimaal een voldoende moet worden gescoord. De beoordeling van de opdrachtnemer van het jongerenwerk door ketenpartners leidt doorgaans tot een inzet op afstemming en samenwerking in plaats van op het afbakenen van de eigen positie en geïsoleerd uitvoeren van de opdracht.

Als voorwaarde voor een grotere betrokkenheid en inzet van de jongeren zal de opdrachtnemer ook verantwoording afleggen aan de jongeren. Hierbij moet een juiste vorm worden gehanteerd, waarbij transparantie en begrijpelijkheid voorop staan.

Daarnaast zal het jongerenwerk ook cijfermatig verantwoording dienen af te leggen over in ieder geval onderstaande indicatoren:

- totale bereik onder jongeren, naar geslacht en bij voorkeur naar leeftijdsgroep.
- aantal jongeren bereikt en ondersteund per werksoort naar geslacht, te weten bij a) voorlichting en informatie, b) locatie en accommodatie gebonden jongerenwerk, c) individuele coachings- en ondersteuningstrajecten en d) via het ambulant jongerenwerk op straat.
- aantal door de jongeren zelf georganiseerde activiteiten door het jongerenwerk ondersteund
- aantal toeleidingen naar ketenpartners, met - als gevolg van de decentralisatie jeugdzorg - in het bijzonder de toeleiding naar (jeugd)zorgorganisaties.



Zie hiervoor eerder uitgewerkte 'Resultaten en voorwaarden per werksoort'.

Naast aantallen is het belangrijk om resultaten te meten. Het verdient de voorkeur daarbij zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande monitoren en **daarnaast dient ook actief de aansluiting te worden gezocht met de gemeentelijke monitor Sociaal Domein die per 2016 van start gaat**. Dit geldt bijvoorbeeld met betrekking tot de mate van (ervaren) veiligheid, gezondheid en het aantal voortijdig schoolverlaters. Voor de afrekenbaarheid dient in ogenschouw te worden genomen dat het jongerenwerk opereert binnen een keten en als een van de vele organisaties bijdraagt aan dergelijke resultaten. De individuele bijdrage per ketenpartner is doorgaans niet af te leiden op basis van de cijfers alleen. **Wel dienen prestaties van het jongerenwerk een bijdrage te leveren aan de realisatie van outcome criteria sociaal domein en in het bijzonder die van jeugd**.

Goed jongerenwerk staat of valt met goede jongerenwerkers. Verantwoording over de mate van professionaliteit van de medewerkers is daarmee een pre. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de gehanteerde functieprofielen maar ook om welke investeringen zijn gedaan met betrekking professionaliseringstrajecten. Deze onderdelen worden in het aanbestedingstraject als in de verantwoording uitgevraagd en beoordeeld. De beroepscode in het kinder- en jongerenwerk dient hierbij als uitgangspunt .

### **Rol gemeente**

De rol van de gemeente richting het jongerenwerk is tweeledig. De gemeente is in de eerste plaats opdrachtgever. Vanuit bestuurlijke overwegingen geeft de gemeente opdracht aan het jongerenwerk. In die rol zorgt de gemeente ervoor dat er resultaatgerichte afspraken worden gemaakt met het jongerenwerk en zij ziet erop toe dat de afspraken worden nageleefd (monitoring).

De gemeente draagt bij deze opdracht zorg voor intensief contractmanagement, waarbij op verschillende momenten per uitvoeringsjaar verantwoording wordt opgevraagd en gestuurd op de realisatie van de opdracht. De gemeente zorgt voor de randvoorwaarden, zoals huisvesting en financiën.

In de tweede plaats is de gemeente partner. Deze rol zorgt ervoor dat er niet alleen achteraf wordt afgerekend, maar dat de gemeente ook tijdens het uitvoeringsproces meedenkt en meestuurt. De gemeente denkt mee en bepaalt wat er gebeurt, maar het is aan jongerenwerk om - binnen het kader van de visie en opdracht - te bepalen hoe ze het uitvoeren. Dit past bij het prestatie denken.

### **3.3 Einde overeenkomst**

Uitgangspunt voor de aanbesteding van het jongerenwerk voor Wassenaar is een contracttermijn van 2 jaar met twee of meer optionele verlengingen van 1 jaar. Een contracttermijn van 2 jaar geeft de opdrachtnemer voldoende tijd om de dienstverlening op en uit te bouwen en voldoende zekerheid om investeringen te plegen.

Uitgangspunt is het voeren van intensief contractmanagement door de gemeente. Op deze manier wordt de vinger aan de pols gehouden en adequaat sturing gegeven op het contract. Zie hiervoor ook de verplichting voor de opdrachtnemer tot het aanleveren van kwartaalrapportages. Op deze manier wordt direct zicht gehouden op de realisatie van de overeengekomen (minimale en aanvullende) dienstverlening en kan bij onvoldoende realisatie de overeenkomst worden ontbonden.

Intensief contactmanagement houdt het volgende in:

- Tussentijdse sturing door aan te spreken op afspraken
- Beoordeling op basis van al dan niet behaalde resultaten en het verbinden van consequenties hieraan
- Controle op nakomen contractuele verplichtingen (op basis van op VNG geschoeide algemene inkoopvoorwaarden)
- Toepassen ontbindingsclausule (zie bijlage 3 voor relevante artikelen)

- **Psychische gezondheid, Wassenaar scoort lager dan de regio op psychosociale problematiek, maar iets hoger op pesten op de basisschool**

| Psychische gezondheid                               | leeftijd | Wassenaar        | ZHW <sup>2</sup> |
|-----------------------------------------------------|----------|------------------|------------------|
| Aandachtstoornissen (ADHD) (aantal)                 | 0-14 jr  | 80               | 1.700            |
| Verhoogde score voor psychosociale problematiek (%) | 5-11 jr  | 3%               | 10%              |
|                                                     | 12-18 jr | 2%               | 3%               |
| Gepest in afgelopen 3 maanden (%)                   | 5-11 jr  | 41% <sup>3</sup> | 38%              |
|                                                     | 12-18 jr | 19%              | 19%              |
| Suïcidale gedachten in afgelopen 12 maanden (%)     | 12-18 jr | 12%              | 12%              |
| Suicide poging in afgelopen 12 maanden (%)          | 12-18 jr | 1%               | 1%               |

- **0,8% van de kinderen in Wassenaar heeft een handicap, in vergelijking tot 2% in Nederland.**

Onder kinderen van 0 t/m 17 jaar in Wassenaar heeft 0,8% (ongeveer 40 kinderen) een handicap waarvoor zij zorg of voorzieningen gebruiken, ten opzichte van 2,0% van de kinderen in Nederland. Een verstandelijke handicap komt het meeste voor (0,4%), gevolgd door een lichamelijke handicap (0,2%) of een zintuiglijke handicap (0,2%).

- **Suïcidale gedachten komen op tienerleeftijd veel voor; suicide pogingen veel minder**

Ruim een op de tien 12 t/m 18-jarigen in Wassenaar geeft aan wel eens suïcidale gedachten te hebben (12%, ongeveer 300 jongeren). Het aantal jongeren met suïcidale gedachten is het hoogst in de oudere leeftijdsgroepen en bij meisjes komt dit vaker voor dan bij jongens. Tot een suicide poging komt het bij 1% van de jongeren in Wassenaar. Dit is vergelijkbaar met Zuid-Holland West.

- **7-13% van de kinderen heeft ondergewicht**

Ongeveer een op de tien Wassenaarse kinderen heeft ondergewicht (kleuters: 7%, groep 7 van het basisonderwijs: 9%, klas 2 van het voortgezet onderwijs: 13%) (Nederland: respectievelijk 11%, 9% en 9%). Door het middelbaar onderwijs in Wassenaar wordt dit gesignaleerd als probleem.

<sup>2</sup> ZHW is Zuid Holland West, het werkgebied van de GGD Haaglanden

<sup>3</sup> Pesten lijkt het meeste voor te komen op de leeftijd 8 tot 11 jaar.

- **Een op de tien jongeren deed recent aan binge drinken, alcohol gebruik relatief hoog in Wassenaar**

Van de 12 t/m 15-jarige jeugd in Wassenaar had een op de vijf (20%) recent alcohol gedronken; bijna een op de tien (9%) deed aan binge drinken (meer dan vijf glazen alcohol bij één gelegenheid). Deze jongeren voldeden niet aan de norm 'Geen 16? Geen druppel' die gold ten tijde van het onderzoek (2010), waarin alcoholgebruik onder de 16 jaar werd afgeraden. Volgens de huidige norm (NIX18), mogen jongeren onder de 18 jaar geen alcohol drinken. Van de 12 t/m 17-jarige jongeren die in 2010 zijn onderzocht, zou ruim twee op de vijf (41%, ongeveer 930 jongeren) niet aan deze norm voldoen (Zuid-Holland West: 35%). Bijna een kwart jongeren in deze leeftijdsgroep deed aan binge drinken (24%, ongeveer 560 jongeren) (Zuid-Holland West: 20%).

In de periode 2005-2010 is het percentage binge drinkers onder 12 t/m 18-jarigen afgenomen van 36% naar 29% in Wassenaar. Van de jongeren die weleens alcohol hebben gedronken geeft 61% aan dat zijn of haar ouders dit goed vinden of er niets van zeggen. Volgens 30% van de jongeren raden de ouders het af, vinden ze dat de jongere minder moet drinken of verbieden ze het.

In 2013 zijn minder dan 5 Wassenaaarse jongeren met een alcoholvergiftiging behandeld op de Alcoholpoli van Reinier de Graaf.

Het percentage moeders dat alcohol gebruikt tijdens de zwangerschap is in Wassenaar sinds 2006 afgenomen van 29% naar 19%, dit percentage is echter nog wel hoger dan gemiddeld in de regio Zuid-Holland West (10%). Ook wordt er in Wassenaar vaker alcohol gedronken waar het kind bij is dan in Zuid-Holland West (87 vs. 81%). Dit percentage is de laatste jaren echter ook gedaald van 94% in 2006 tot 87% in 2010. 61% van de ouders vindt dat hun kind een eerste glas alcohol voor het 18e jaar mag hebben (gevraagd in 2010) (Zuid-Holland West: 51%).

- **Een op de veertien jongeren gebruikte recent cannabis**

7% van de jongeren in Wassenaar (12 t/m 18-jarigen) heeft recent cannabis gebruikt (in de vier weken voor het onderzoek). In de regio Zuid-Holland West is dit 4%, dit verschil is echter niet statistisch significant en kan dus berusten op toeval. Het lijkt erop dat in de leeftijdsgroep 17 en 18-jarigen de meeste recent cannabisgebruikers voorkomen.

- **Geen tienermoeders in Wassenaar**

Van de 15 t/m 19-jarige meisjes in Wassenaar was in 2014 niemand tienermoeder. Landelijk is dit 0,5% van de 15 t/m 19-jarige meisjes.

- **Een op de honderd volwassenen en jongeren gebruiken harddrugs**

Van de 19 t/m 64-jarigen in Wassenaar gebruikte 1% harddrugs (amfetamine, XTC, LSD, cocaïne, heroïne of GHB) in de laatste vier weken voor het onderzoek. Bij jongeren van 12 t/m 18 jaar is het recente gebruik van harddrugs ook 1%.

- **Meer dan de helft van de jongeren wil de eigen gezondheid te verbeteren**

Onder jongeren (12 t/m 18-jarigen) zou 55% iets willen verbeteren aan zijn gezondheid, waarbij minder stress en spanning hebben (18%), het verbeteren van de slaapgewoonten (16%) en gezonder eten (13%) het meest genoemd worden.

## **Bijlage 2      Organisaties en personen die deel hebben genomen aan visiebijeenkomsten**

Stichting Jeugd en Jongerenwerk Wassenaar

Politie Den Haag | District Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg | Bureau Wassenaar

GGD Haaglanden

Indigo/Context

Wassenaarse Vakantiekampen

André van Herk, als voorzitter diverse sportverenigingen

Adelbert College

Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar

Schooladviesdienst Wassenaar

Scouting Van Woetik

Scouting Willibrord

Adviesraad Sociaal Domein

Jeugd Interventie Team

Woningbouw-vereniging Willibrordus

Kwadraad Maatschappelijk Werk

Stichting Maatschappelijke Ondersteuning Wassenaar

Harrie van der Hulst

Vrijwilligers-centrale Wassenaar

JGZ

Groot Deijlroord

Talentum

Maria Bellekom - Vogels

### **Bijlage 3      Relevante artikelen Algemene inkoopvoorwaarden**

#### **Artikel 24 Opzegging**

24.1. De Gemeente Voorschoten, de Gemeente Wassenaar of de Werkorganisatie

Duivenvoorde is gerechtigd de Overeenkomst op te zeggen met inachtneming van een opzegtermijn zoals bepaald in de Overeenkomst. Indien geen opzegtermijn in de Overeenkomst is opgenomen, kan de Gemeente Voorschoten, de Gemeente Wassenaar of de Werkorganisatie Duivenvoorde de Overeenkomst opzeggen met inachtneming van een redelijke opzegtermijn, mede gelet op de duur van de Overeenkomst.

#### **Artikel 25 Ontbinding**

25.1. Ieder der Partijen heeft het recht de Overeenkomst zonder rechterlijke tussenkomst en zonder ingebrekestelling met onmiddellijke ingang te ontbinden, indien:

- artikel 4.4 algemene inkoopvoorwaarden wordt geschonden;
- de andere Partij een besluit tot ontbinding van de rechtspersoon of onderneming heeft genomen;
- de zeggenschap van de andere Partij bij een ander komt te rusten dan ten tijde van het sluiten van deze Overeenkomst;
- ten aanzien van de andere Partij faillissement is aangevraagd dan wel uitgesproken of, al dan niet voorlopig, surséance van betaling is aangevraagd of verleend;
- de andere Partij fuseert, splitst of op enigerlei wijze (een deel van) zijn bedrijf overdraagt;
- de andere Partij in een situatie van overmacht verkeert gedurende meer dan tien dagen.

25.2. Elke ontbinding als bedoeld in lid 1 dient terstond door middel van een aangetekend schrijven te geschieden.

25.3. Ingeval van ontbinding door de Gemeente Voorschoten, de Gemeente Wassenaar of de Werkorganisatie Duivenvoorde als bedoeld in lid 1 is de Gemeente Voorschoten, de Gemeente Wassenaar of de Werkorganisatie Duivenvoorde geen vergoeding verschuldigd aan de Contractant voor de Prestaties die niet door Contractant zijn verricht. Eventuele aan de Contractant verrichte onverschuldigde betalingen, betaalt de Contractant terug aan de Gemeente Voorschoten, de Gemeente Wassenaar of de Werkorganisatie Duivenvoorde, vermeerderd met wettelijke rente vanaf de dag waarop dit is betaald.

## **Artikel 26 Vernietiging**

26.1. Indien één van de Partijen zich beroept op vernietiging door middel van een buitengerechterlijke verklaring, dient dit te geschieden met een aangetekend schrijven.